

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОСИСТЕМ

Тетяна ГОРБАТЮК

здобувач вищої освіти спеціальності 101 «Екологія»

Науковий керівник: **Уляна НЕДІЛЬСЬКА**

кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології і

загальнобіологічних дисциплін

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

Динаміка суспільства України в останній період набуває суттєвих стратегічних змін, особливо з позицій виробництва продукції рослин, як основних продуцентів на планеті Земля, для харчування населення та використання в інших напрямках господарювання. На початку третього тисячоліття особливого значення при веденні природних та культурних фітоценозів набуває новітній напрям, який ґрунтується на природоохоронній основі – отримання в асортименті та оптимумі якісної і безпечної фітопродукції, виходячи із показників охорони навколишнього природного середовища, зокрема збереження родючості ґрунтів та довкілля від впливу несприятливих чинників [1].

Такий підхід свідчить, що в умовах України повинен мати обґрунтування і розвиватися природоохоронно-економічний напрям виробництва фітопродукції для різних галузей господарського комплексу, особливо для дитячого та дієтичного харчування, а також лікування за рахунок створення препаратів натурального походження. Природоохоронно-економічний принцип виробництва фітопродукції ґрунтується на вченні про біосферу тобто про те, що життя на планеті Земля втілюється в багатьох формах, але органічний світ на ній єдиний.

Виникає необхідність більш поглибленого обґрунтування щодо перспектив сталого виробництва фітопродукції (в асортименті та оптимумі, якісної та безпечної) природних та культурних фітоценозів виходячи з

природоохоронно-економічних принципів. Отже в умовах України фітопродукцію, як правило, отримують із природних, та культурних фітоценозів з принципово різними обґрунтуваннями, особливостями та підходами щодо стратегії.

З природних фітоценозів в основному заготовляють специфічну фітопродукцію. На території населених пунктів (міст, селищ, сіл, промислових та інших підприємств) в умовах урбаноладшафтної фітопродуцентології необхідно також враховувати рослинні ресурси, зокрема в напряму обґрунтування щодо їх використання з метою поліпшення природоохоронної ситуації за рахунок створення науково обґрунтованих фітодизайнових композицій та отримання в ряді випадків певного виду сировини та продукції.

При цьому слід враховувати, що фітодизайнові композиції забудованих земель, інших природних та культурних екосистем, включають специфічні природні регулюючі механізми, де особливу роль відіграють організми, що негативно впливають на рослинний світ, а також корисні біологічні види [2].

Такі теоретичні підходи дають можливість зробити висновок, що гармонійне формування та функціонування природних та культурних фітоценозів в екосистемах повинно вплинути на динаміку чисельності їх прибуткового фітоконсументного біорізноманіття.

На сучасному етапі відомо, що абсолютна більшість видів рослин розвивається в природних біоценозах. Це свідчить про величезні можливості розвитку багатьох напрямів фітокультурології для забезпечення потреб населення в різних галузях господарського комплексу.

Список використаної літератури

1. Вигера С.М. Екологічні принципи формування природних та культурних фітоценозів техногенних регіонів. Промислова ботаніка: стан та перспективи розвитку : матеріали VI міжнародної наукової конференції, м. Донецьк, 4–7 жовтня 2010 р. Донецьк: Донецький ботанічний сад НАН України, 2010. С. 99-101.

2. Чумак П.Я., Школьна Л.С., Вигера С.М. Біоценотичні аспекти сталого функціонування та розвитку ландшафтного дизайну. Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. Львів, 2008. Вип. 18. С. 161-164.

УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ

Богдана ДРОБІТ

здобувач вищої освіти 1 курсу денної форми навчання

ОС «Магістр» спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **Ріта КЛИМИШЕНА**

кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри

рослинництва, селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

Врожай пшениці формується під дією складного комплексу умов, кожен із яких впливає не тільки на кількість, але й на якість врожаю. Поліпшуючи умови росту рослин пшениці – водневий, поживний, світловий режими та інші необхідні фактори, можна досягти отримання високого врожаю. Багаточисельні дані науково-дослідних установ та виробництва показують, що в природі пшениці закладено великі можливості і при повному їх використанні вона здатна формувати врожай 8,0-10,0 т/га [1, 2].

Сорти озимої пшениці інтенсивного типу можуть бути ефективними лише за належного рівня агротехніки. Динаміка росту різних сортів, формування врожаю і відгук на окремі фактори наскільки ймовірні, що облік їх при вирощуванні озимої пшениці по інтенсивній технології є потужним фактором підвищення урожайності. Тому основи агротехніки, строки сівби, розроблені не для культури взагалі, а безпосередньо для окремих сортів, попередників і ґрунтово-кліматичних умов зони [2, 3].